

Zondag 27 maart 2022 - 4e zondag in de 40dagentijd

Thema: In het licht van Zijn aangezicht: Heer, leer ons bidden

Schriftlezing : Lucas 11: 1 - 13

[DIA] 'Zeg het maar, wat zal het zijn?' Weet je nog? Je moest een brood halen voor je moeder en daar stond je, bij een hoge toonbank. Je vertelde wat je nodig had: één brood. En bijna altijd kwam er nog een tweede vraag: Anders nog iets? Van die typerende gesprekken. Of heb je nooit voor je moeder boodschappen hoeven te doen? Dat kan natuurlijk, maar eerlijk gezegd is dat wel jammer. Het is geweldig leerzaam als je als kind zelf naar de winkel moet om iets te kopen. Als Jezus zijn leerlingen instrueert met het oog op het bidden, dan klinkt dat zo ongeveer als het bezoek aan de bakker:

'Geef ons 't brood dat wij nodig hebben.

De vraag is kort en krachtig: Heer geef. Geen omhaal van woorden, geef. En het vervolg is het niet anders, hoor maar hoe dat gaat met betrekking tot zonden en beproeving:

Vergeef ons onze zonden.

Breng ons niet in beproeving.'

Geef, vergeef, breng niet in beproeving, het zijn bijna bevelen. Als iemand dat ook maar iets te ruw uitspreekt, dan klinkt het enorm onbeleefd. Korte vragen, ruw uitgesproken, schuren tegen onbeschaamdheid aan. Als een kind bij de toonbank staat en dat kind kan alleen 'geef' of 'brood' zeggen, dan is het maar de vraag of de bakkersvrouw vriendelijk blijft lachen. Maar ergens is dit wat Jezus in zijn instructie meegeeft. Heer geef, het is op het onbeschaamde af.

[DIA] Het begon met de vraag van de leerlingen: '**Heer, leer ons bidden.**' Zij moeten iets gezien of gehoord hebben in het onderwijs van Johannes de Doper dat hen geraakt heeft, dat willen ze ook. En dan reikt Jezus hen de woorden van het *Onze Vader* aan, maar Hij vertelt direct daarna ook een verhaal. Dat verhaal maakt duidelijk wat de sfeer is, met welke intentie er gebeden mag worden. En opnieuw schuurt het aan tegen onbeschaamdheid. Hoe opmerkelijk is dat? Maar eerst het verhaal. Het is een verhaal van iemand die midden in de nacht naar een vriend gaat en bij die vriend om brood vraagt, want hij heeft bezoek gekregen. En zeker in de wereld van het Midden-Oosten is gastvrijheid heilig. Daar doe je alles voor, dit duldt geen uitstel. Zie je het voor je, het nachtelijke gedoe? De gênante vertoning dat een hele familie wakker gemaakt moet worden omdat er drie broden uit de kast moeten komen? De meeste mensen woonden klein, nachtelijke bewegingen gingen zeker niet onopgemerkt voorbij. Dat dus. Toch geeft dat verhaal haarscherp aan dat er één goede reden is om die korte, onbeleefde vraag te stellen. Dat is dat een mens nood aan brood heeft. Hij die gasten ontvangt, heeft geen brood. En als iemand nood voelt, niet voor hem zelf, maar voor een gast die niets gegeven kan worden, dan vraagt een mens: 'alstublieft geef mij brood, ik kan niet zonder.' Natuurlijk kun je zeggen dat het over een incident gaat, je zit even zonder, een ongelukkige samenloop van omstandigheden, meer is het niet. Maar het is maar de vraag of je dan het verhaal recht doet. In de diepte gaat het niet over een incident, het gaat over het menselijk tekort.

[DIA] Maar nu moeten we scherp zijn, ik hoor de praktische mensen al zuchten: 'lieve help wat is dat nu weer, het menselijk tekort, wat een gezeur?!' Toch is het niet zo vreemd als je misschien denkt. Ik moet denken aan de hit van de popband 'Doe Maar' uit 1981, 'Is dit alles':

*Ga zitten want ik wil eens met je praten
ik ben allang niet meer zo blij als toen*

*We komen niets te kort, we hebben alles
Een kind, een huis, een auto en elkaar
maar weet je lieve schat wat het geval is,
ik zoek iets meer, ik weet alleen niet waar.
Is dit alles?
Is dit alles wat er is. . .*

Dit liedje verwoordt haarscherp wat het moderne levensgevoel is, je hebt alles, maar er is wel dat onbestemde gevoel van een tekort. Dat kun je opvullen met actie, vakantie, hobby's, contacten, maar daarmee ben je er niet. Dat doet geen recht aan de onvrede die velen voelen. Een tekort dus . . . En eerlijk gezegd, ik denk dat Bianca en Paula iets van dat tekort hebben gevoeld. (En ik denk Ruben en Anne, Chaniel, niet minder.) Niet omdat jullie zielig zijn, niet omdat jullie je leven niet kunnen leiden, dat kunnen jullie voor zover ik het zie, heel prima. Nee, jullie hebben in de diepte geproefd dat dit inderdaad niet alles is. Eén van jullie verwoordde dat op een gegeven moment: 'dat diepe gevoel dat er een Schepper is, en dat die Schepper je hoort en naar je omziet.'

[DIA] Laten we ons op God richten, de Vader in het gebed dat Jezus zijn leerlingen leert. God de Vader hoort en ziet om naar ons mensen. Toch is het in het verhaal van Jezus opvallend dat God vergeleken wordt met een vriend die slaapt, met een vriend die zegt: 'Val me niet lastig!' Dat lijkt toch heel tegenstrijdig, God hoort en ziet, maar in dit verhaal van Jezus lijkt God nauwelijks bereid om op te staan. Wat moet je hier mee? Iemand zei: 'Het woordje God is het meest misbruikte woord van de mens.' Volstrekt seculiere mensen hoor je met regelmaat het woord 'god' in de mond nemen, als een soort stopwoord: 'god, wat is het heet'; 'god, dat had ik niet gedacht.' Dat is een soort ongetraind, onbesuisd spreken waardoor je alle diepte tussen je vingers door laat glippen, God is niet zomaar je buurjongen. Tegelijkertijd is er een enorme behoefte om echt over God te praten, over wat we eigenlijk niet onder woorden kunnen brengen. En Jezus komt ons daarin tegemoet, maar hij leert ons wel dat we God niet in de zak hebben. God is niet een altijd klaarstaande oma of opa, je hoeft maar te kijken of het gebeurt al. De ontmoeting met God begint met ontzag. Ontzag dat is zoiets als huiver, eerbied, een zekere terughoudendheid.

[DIA] En nu steekt het nauw, in het verhaal van Jezus ging het toch over onbeschaamdheid? Dus: midden in de nacht op de deur kloppen én onbeschaamd je vraag stellen. Dat lijkt tegenstrijdig met gezag, maar dat is het niet. En dat heeft alles te maken met die diepe nood, je hebt geen brood, je hebt geen vergeving, en wie zal hulp bieden? Waar kun je terecht? De nood van een mens, de nood van jezelf of van je naaste, als je dat proeft en peilt, geeft vleugels om ongehoorde stappen te zetten. Nood is de stap om in vol ontzag een onbeschaamde vraag te stellen. Om te kloppen, om vol te houden. Als een mens babbelt en kwebbelt over God, dan misleidt hij zichzelf. Dan komt hij nergens, dat is het intens verdrietige van deze tijd, want mensen zien niet meer waar ze langsheen kletsen. Maar wie een echte vraag heeft, wie een echte vraag stelt, die is als die mens die midden in de nacht aanklopt. En je klopt natuurlijk aan bij degene waar je echt iets van verwacht, waar je respect voor hebt. Midden in de nacht stel je geen vraag om interessant te doen, dat doe je niet. De diepe vraag naar echt voedsel, naar werkelijke vergeving, naar zuivere waarheid en

liefde, dat is een vraag die bestaat uit vertrouwen. Dat is dat je zoveel respect, ontzag, hebt voor de ander, dat je bereid bent om je te laten horen. Dat ontzag maakt de vasthoudendheid uit. Het is een diep weten: het kan niet zo zijn dat deze vraag niet gehoord wordt, je vertrouwt op de werkelijke verbondenheid. En precies dat is ook wat Jezus aan het slot zegt:

**'Als jullie je kinderen al goede gaven kunnen schenken,
hoeveel te meer de Vader in de hemel.
Als je vraagt zal hij de heilige Geest geven,
als diepe gave van Gods goedgeefsheid.'**

[DIA] 'Zeg het maar, wat zal het zijn,' aldus de vrouw in de bakkerswinkel. 'Zeg het maar, wat heb je nodig, Bianca, Paula, Chaniel, Ruben en Anne,' aldus de hemels Vader. Wat jij, wat heb ik, nodig? Elke keer als we het Onze Vader bidden worden we daarbij bepaald:

*Vertrouwen in U, Vader.
Dat U mij als schepsel draagt
in Uw Zoon, Jezus Christus,
die aan het kruis de wereld redt
en mijn zonden op zich neemt.*

En wat ik vraag?

*Dat Uw Trooster,
de Heilige Geest,
Uw Woord aan mij bevestigt,
en mij geneest.
Here Jezus, ik belijd Uw Naam, U bent Heer,
Naam aller namen, U bent Heer.*